

Farvel til Ib Johnsen

Før vi starter den egentlige årsberetning, vil vi nævne årets meget triste hændelse. I april måned forlod bestyrelsens og DNS mangeårige forkæmper Ib Johnsen denne verden. Her gengives en del af mindeordet fra avisen.

Naturen i Køge og for den sags skyld Danmark har mistet en af sine store forkæmpere.

Ib Johnsen (professor emeritus i biologi fra Københavns Universitet) er her ikke mere. Men han vil blive husket og i den grad savnet.

Ib har været en meget aktiv bestanddel af Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling – først i det tidligere Skovbo – og siden sammenlægningen i Køge kommune. Ud over det lokale arbejde var Ib en af hovedforeningens stærkeste biologiske kræfter bl.a. i Naturfagligt udvalg.

Ib har for os i DN Køge været den største vidensbank i alt hvad der rør sig i naturens verden. Han har med stor entusiasme og glæde øst ud af sin viden på en underfundig og lystbetonet måde. Selv om det var "naturens sladrehanke" mosser og laver der var hans hjertebarn, var han på ingen måde begrænset til dette smalle fagområde. Han underholdt og fortalte med glæde om botanikkens underer og der var ikke den fugl han ikke kendte og kunne fortælle en anekdote om.

Alle inden for den biologiske og specielt den botaniske verden kendte Ib. Mange var blevet undervist af ham på universitetet og al omtale var i meget positive vendinger. Hans joviale og humoristiske gemyt. Hans positive tilgang til de opgaver der skulle belyses og løses i naturens navn. Hans finurlige og skarpe hjerne gjorde samværet med Ib til en hyggelig, morsom og lærerig stund.

Lige indtil den sidste uge af Ib's liv deltog han meget aktivt i arbejdet for at fremme naturen i Køges kommune og ikke mindst i arbejdet i Danmarks Naturfredningsforening.

Jeg kan stadig ikke begribe at vi ikke mere skal beriges af samværet med denne fantastisk dejlige personlighed. Æret være Ibs minde.

Årsberetning 2023

Møder i DN-Køge:

Der er siden sidste årsmøde sidste været afholdt 6 ordinære bestyrelsesmøder i DN-Køge. Møderne blev holdt i Det Grønne Hus, på Naturskolen i Åshøj og på Køge Fællesjord. I år blev det derudover kun afholdt et enkelt socialt arrangement for bestyrelse og frivillige, nemlig sommerferie/julefrokost i Sejlklubben Ege, Strøby Egede. Men det var til gengæld rigtig hyggeligt med hjemmelavet mad og drikke under klubbens halvtag.

Forårets **repræsentantskabsmøde i landsforeningen (REP møde)** blev afholdt i Vingstedcentret. I år foregik mødet i et nyt format, hvor der var mulighed for at alle medlemmer af DN at kunne deltage i weekendens arrangement med oplysninger/debatter i telte i stedet for et egentligt landsmøde med max. 2 repræsentanter pr afdeling som tidligere.

Ønsket er at forårets møder skal blive et slags folkemøde. Mens efteråret møde afholdes over en enkelt dag i stedet for som normalt en weekend. Kurt Jensen (KJ) og Susanne Petersen (SP) deltog i forårets møde mens efterårets møde der foregår 19. november i Vejle varetages af Kurt og Birgit fra DN Køge.

På forårets REP møde blev der opfordret til at vi som DNER melder os ind i bla. Vandværksbestyrelser. Der blev debatteret hvordan vi indtænker placering af vedvarende energi, solceller/vindmøller i hav/landmiljøet. At arbejde for at lade naturarealer afgrænses af kvæg evt. uden at spise dem ift. PFAS. Forsøge at hverve medlemmer på ture og arrangementer. At omdanne Skovsgård til et oplevelsessted. Der foreslås en sommertur til Skovsgård.

Ud over REP-møderne har der i marts måned været et møde i Samråds Sjælland i Næstved. Samrådets fremtidige eksistens blev diskuteret, da tilslutning til møderne ikke altid er overvældende. Men da der ikke kunne opnås enighed om at lukke dette fora, fortsætter samrådsmøderne indtil videre. Næste møde afholdes her d. 28. oktober på Stevns Experience Center. Temaet for dagen bliver: Mere plads til naturen og rammesætning med oplæg ved Rasmus Ejrnæs, Camilla Fløjgaard, Jens Anton Tingstrøm Klinken og Anders Horsten.

Aktiviteter i løbet af perioden:

Ser man på årets aktiviteter ses mange gengangere fra tidligere år.

3 x Natur Råds Møder (NR) – i januar, maj og september). NR er tænkt som de grønne NGO'er og øvrige interessenters mulighed for at komme med input til prioritering af emner til den årlige naturhandleplan (NHP) – der selvfølgelig tager udgangspunkt i naturstrategien.

NR-møderne har ændret lidt form i forhold til tidligere. Nu er det tiltænkt at de forskellige NGO'er på skift skal byde ind med deres formål med deltagelse i foraet og forslag til evt. nye tiltag til diskussion. Samtidig lægges der op til at møderne med mellemrum kan foregå under åben himmel.

Indtil nu er der i år ikke sket en revolutionerende positiv ændring til gavn for naturen i kommunen. Men lad os se hvad de fremtidige møder vil bringe. Vi ved heller ikke på nuværende tidspunkt, hvilken indflydelse resultatet af årets budgetforlig med investering i indkøb af kommunale klimaskove vil få på NRs prioritering og disponering af midler til øvrige naturfremmende foranstaltninger.

Men gennemførelsen af de opstillede mål og handleplaner står som beskrevet tidligere år langt tilbage at ønske. Strategimål og midler til at gennemføre disse, står ikke mål med hinanden. Derfor er det i DN-Køges optik stadig vigtigt at vælge nogle få emner ud hvert år – og så til gengæld gennemfører dem. Eller alternativt – at afsætte flere midler og samtidig anvende dem 😊

Byrådet har besluttet at naturstrategiens indhold fremadrettet skal indtænkes i lokal og kommuneplanerne. Vi håber at det vil få en positiv indflydelse på fremtidens naturtilstand når strategien på den måde skal indgå som en del af planlægningen.

DN Køges forslag til Naturrådet om udmøntning af Byrådets nye Naturstrategi, er blevet en del af hovedforeningens Mærkesagsprojekt. Projektet der er kaldt "Naturen i Centrum" strækker sig over den næste 5-årige periode. Om nødvendigt endnu længere. Målet er at skabe mere plads til naturen -og specielt en sammenhængende natur i Køge kommune. Dette kan gøres ved at erstatte tidligere små tiltag med et stort gennemgående naturforbedrende fyrtårnsprojekt. Vores ambition er at skabe et landskab rummende en rig, varieret og sammenhængende natur til alles gavn. Hvis der er nogle der ønsker at læse mere om "Naturen i centrum" kan ideoplægget rekvireres hos bestyrelsen.

De vigtigste emner for DN – Køge i NR-regi er forsat: Egentlig pleje af Valore mose (dette er i gang) og registrering af kommunens eneste population af markfirben på Glentehøj – senest opgjordes bestanden i 1998, det sidste årtusinde! Det ser ud til at denne aktivitet bliver lagt ind i næste års handleplan.

Vi har i lighed med tidligere år afholdt **dialogmøder med Vej, plan og Byrum (Tidligere ETK)**. Et rigtig frugtbart forum, som Richardt og Birgit i år deltog i. Mange af de emner vi har forsøgt at sætte fokus på, er siden gennemført eller forsøgt påbegyndt. I år har vi talt om Dige projekt – specielt på Ølsemagle revle (Natura 2000), Skensved Ådal helhedsplan, forsøg med ekstensiv vejrabatslåning både indenfor og udenfor byskiltene. Pleje af strandengen på Søndre strand. Strandopskyl og håndtering af dette. Da opskyllet (fedtemøj) indeholder cadmium, skal det håndteres som miljøaffald og det er dyrt at afskaffe, medmindre det kan anvendes i biogasanlæg eller lign. Urørt skov i Danmarksskoven, pleje af Sandmarksskoven.

Som noget nyt efter forvaltningens omstrukturering af Naturafdelingen, har vi i år også afholdt to **dialogmøder med Naturteamet**. Først om fremtidigt samarbejde og ønsket om gensidig information og senest om muligheder for implementering af Mærkesagsprojektet.

Sidste år gav DN-Køge sammen med andre lokale interessenter ideer og råd til KLAR forsynings projekt ved **# Skensved Ådal** med afledning af overfladevand først til de nyetablerede søer og senere videre ud i Skensved å.

Ib Johnsen foreslog dengang at der blev foretaget en "baseline registrering" af flora og fauna, da det vil give en sjælden mulighed for at følge udviklingen af et naturgenoprettet område.

Det var KLAR Forsyning straks med på så d. 27. maj inviterede vi i fællesskab bredt ud til 3 **timeres bioblitz** på området. På pladsen stod en flok eksperter klar til at hjælpe med identifikation af de fundne arter. Henrik Bringsøe stod for vandhulsaktiviteter. Peter Henriksen af arter i selve åen. Charlotte Ralund Rosenblad stod sammen med Rikke Milbak fra Natur360 og Martin Vestergaard fra DN Vordingborg for botanikken. Mens Leif Andersen og Aoi Bringsøe hjalp til med de fugle der blev observeret i tidsrummet. Vi var heldige med vejret og der var et rigtig pænt fremmøde og specielt børnefamilierne havde en fin dag.

Resultatet af bioblitzten blev, at der på dagen blev gjort 370 fund fordelt på 214 arter. I alt er der i området gjort 885 fund fordelt på 330 arter. Det bliver spændende at følge udviklingen. I første omgang var det planlagt at følge op med endnu en offentlig bioblitz i 2024 – men vi venter med denne til 2025. I stedet indkalder vi bioblitz interesserede (via FB) til at være med en dag i foråret uden at blande presse mv. ind over registreringer.

Efterfølgende har Kim Pless-Schmidt & Line Skyum Ritto fra AkvaKim I/S foretaget undersøgelse af smådyrsfaunaen i vådområdet for at estimere biodiversiteten og rensningseffekten i de tre bassiner.

Undersøgelsen gav 54 forskellige arter fordelt på mange forskellige grupper. Derudover blev mængden af planktoniske græsser mindre jo tættere man kommer på vandløbet hvilket tyder på mindre næring og dermed en rensningseffekt. Der blev desuden fundet en usædvanlig og sjælden art **Østlig rovbugsvømmer** (Cymatia rogenhoferi). Tredje fundsted i Danmark. Interesserede kan rekvirere rapporten hos bestyrelsen.

Forårets landsdækkende **DN-Affaldsindsamling (26.marts)** er efterhånden blevet et veletableret arrangement rundt om i kommunen. Landsbyer og beboerforeninger laver en hyggedag ud af rengøringen af omgivelserne. Lokalt i kommunen blev der indrapporteret 716 kg indsamlet affald. Der blev indsamlet fra 18 indsamlingssteder – 8 flere end 2022. De enkelte indsamlinger indleverede selv deres resultater til DN centralt. Nogle steder var der fællesspisning og på Søndre havn er DN Køge gået sammen med Bydelsforeningen om at afslutte arbejdsindsatsen med lidt at drikke samt fælles hygge til levende musik.

På landsplan blev der samlet 100 t affald som ellers ville være blevet i naturen.

Vej, Plan og Byrum afhentede i lighed med tidligere år det indsamlede affald efter anvisning fra lokalafdelingen.

d. 29. april var der planlagt en **vandhulstur på cykel** rundt i Køge og omegn. Henrik Bringsøe guidede de desværre få deltagere rundt i paddernes verden og fortalte som altid levende og medrivende. Ærgerligt at der ikke er flere der vil bruge en lørdag formiddag på at opleve livet i vandhullerne. (Til gengæld var interessen stor da HB i bioblitz arrangementet beskrevet tidligere – på lignende entusiastiske måde viste rundt i kanten af vandhullerne)

D. 11. juni skulle vi have hjulpet ved Bydelsforeningen og Svenstrup Naturskoles Bihotel-bygge arrangement Både Dan Kock og Richardt stod klar men grundet manglende tilmelding blev arrangementet aflyst.

D. 18. juni holdt Botanisk forening **Blomsternes dag**. Det havde DN Køge koblet sig på ved Susanne Petersen og Charlotte Rosenblad Ralund. Sekretariatet stillede med biolog og naturambulancen. Dagen blev afholdt i strålende vejr og med et flot blomsterflor. De besøgene var meget interesserede, blot kunne vi have ønsket at der var flere. Kun 10 personer deltog. Sekretariatets unge udsendte medarbejder (Agnes) var så sød og entusiastisk at have med i arrangementet.

Sidste år berørte vi kampen om bevarelsen af **Præsteskov**. Status i år er at skødet på skoven endelig er blevet overdraget til Forening Herfølge Folkeskov. Hurra.... 😊 Nu går arbejdet i gang med at gøre skoven til urørt skov. DN har været en aktiv del i disse bestræbelser. Peter Friis Møller fra Skov – og Naturrådgivning blev på DN's regning inviteret til at give gode råd om hvordan man bedst opnår størst biodiversitet og hvilke tiltag der er nødvendige for at skoven fremover kan gå fra driftsskov til urørt status, men hvor borgere stadig kan færdes i skoven og få en god oplevelse. Efterfølgende har Anja Eberhardt fra Naturafdelingen sammen med Hede Danmark været i skoven og gennemgå mulighederne for at lukke diverse grøfter så hydrologien i skoven kan genoprettes fra tidligere dræning.

I år deltog vi for første gang med en stand **på Børnefestival d.2-3. september** på Dyrskuepladsen på Søndre Havn. Susanne og Leif, til dels suppleret af Richardt stod i boden og delte guldorn og Thomas Neumann nye børne/naturbøger ud - og fik børn med forældre til at gætte dyrespor imellem de kunstneriske indslag på festivalen. Størst opmærksomhed fik dog de udstoppede dyr som sekretariatet havde stillet til rådighed til lejligheden. Vi deltager igen næste år.

Havets tilstand har igen i år taget meget fokus. Flere videnskabelige rapporter melder at tilstanden i de danske have er endnu mere katastrofal end frygtet. Herunder havkvaliteten i Køge bugt. Her i efteråret er der udkommet 2 rapporter, (Stiig Markager/AU "Vurdering af de potentielle konsekvenser for natur og miljø i Køge bugt af projekt 'HOLMENE". Og DTU Aqua "Miljøtilstand og presfaktorer i Øresund). Begge rapporter viser at der skal gøres noget nu hvis EU's Vandrammedirektivs krav om "God økologisk tilstand" inden 2025 skal overholdes.

Derfor blev dette års lokale udgave af det landsdækkende **HOP i havet event (9.september)** ændret til **Havets Folkemøde, hvor DN Køge** gik i samarbejde med Køge Bugt Alliancen og de øvrige DN afdelinger langs Køge bugt om virkelig at sætte fokus på at tiden er knap. Vi skal have råbt folketingspolitikkerne op så der kan blive sat en stopper for den massive kvælstofudledning, begrænsning af råstofindvinding og klapning af diverse affaldsfraktioner fra udgravninger af havneanlæg mm samt det nye "Dubai projekt" i Hvidovre.

Det blev et rigtig godt arrangement. Op mod 1000 personer deltog i folkemødet i det herligste vejr. Borgmestre fra de 7 kommuner var i hopla og bidrog i de to debattelte samt på hovedscenen sammen med Maria R. Gjerding, Stiig Markager, Morten Holtegaard, Allan Scheller, Michael Palmgren (fra Sverige) til at få bragt de desværre dårlige nyheder frem til et lyttende og deltagende publikum.

Børneaktiviteterne som blev forestået af Naturvejleder Nynne Fries Refsgaard i samarbejde med DN Greve samt medarbejdere fra Stevns kommunes naturafdeling var en stor succes. Ligeså de RIP både der fragtede folk ud og se på ålegræs. Børnene fik en stor viden med sig hjem hvad angår krabber, fladfisk og små vanddyr i det hele taget.

Eventet pointer blev afslutningsvis kædet sammen af Per Vers og til sidst hoppede vi alle i havet.

Næste event for at vække befolkningen og ikke mindst folketingspolitikernes opmærksomhed bliver allerede her på søndag – hvor vi holder vejret et halvt minut for iltsvindet i havet. For at illudere havets begravelse. Alle er meget derfor meget velkommen på Søndre Strand kl. 11.45 hvor Allan Scheller fra Køge Bugt Stenrev holder tale for havet og kl. 12 holdet vi alle vejret sammen et halvt minut (hvis vi kan – mindre er også okay 😊)

Et af de projekter som naturstrategien har haft positiv indflydelse på er "**Projekt Springfrø**". Det har eksisteret i Køge Kommune i over 25 år - for at tilgodese bestanden af springfrø, der er karakteristisk i vores kommune og en bilag IV art. Dvs. strengt beskyttet i hele EU.

Igen i år havde kommunen via NHPs budgettet afsat 120.000 kr. til projektet, der er blevet forvaltet via DN og kommunens naturteam - via annoncering mv. - stor succes mange ansøgninger, der blev til to store og to mindre, alle rigtig gode projekter. Det er Henrik Petersen, der var med til at starte projektet for mange år siden, der stadig er primus motor fra DN Køges side i dette projekt.

Der blev afholdt et møde i **vandløbsrådet** i marts måned som Richardt Sonnichsen fra DN Køge deltog i – lidt som modvægt til den overrepræsentation af landmænd der sidder i rådet.

Hasselmusprojektet i Magleskoven der blev startet op sidste år i samarbejde med Svenstrup Gods, Naturskolen Svenstrup, Klemmestupgård Produktionshøjskole og eksperterne Eilif Byrnak og Hans Baagø kører nu som smurt. Der er blevet udfærdiget flere redekasser (ca. 100) og de er alle sat op og placeringen registreres med gps koordinater. Den lille meget aktive gruppe bestående af Leif, Henrik B, Stian, Frank, Elin og Susanne har arbejdet ihærdigt på opgaverne. Her til vinter kommer så det spændende arbejde med at efterse redekasserne for tegn på aktivitet. Vi glæder os til at følge udviklingen. Vi planlægger at næste årsmøde vil blive indledt med foredrag om projektet og ikke mindst de første resultater.

Klage, anke- og byggesager.

Richardt har afgivet Høringssvar vedr. NCCs ansøgning om tilladelse til sandsugning ved Juelsgrund. Som nok forstået er DN Køge ikke interesseret i at tilladelsen hverken udvides eller fortsættes.

Arbejdet med gennemgang af **dispensationsansøgninger/tilladelser** fra diverse natur- og miljøbekendtgørelser sker løbende med de øvrige aktiviteter.

I skrivende stund arbejder forvaltningen på en **ny udledningstilladelse for KER**. Efter udvidelsen af det nye sygehus til ca. 900 sengepladser skal spildevandet fra hospitalet igennem ekstra behandling (et ozon anlæg). I den forbindelse opdateres den eksisterende udledningstilladelse for hele rensningsanlægget så denne bliver tidssvarende/teknologisvarende. Hvilket i parentes bemærket også er yderst påkrævet, da et

(måske flere) af de svært nedbrydelige og miljøgiftige lægemiddelstoffer i øjeblikket udledes i koncentrationer på 140 x grænseværdien (selv efter blandingszonen).

DN Køge er blevet inviteret til at gennemgå udkastet før det sendes i høring og videre til godkendelse. Der er mange gode tiltag i udkastet, men DN mener dog at udledningsrøret – og dermed den påtænkte blandingszone - skal ændres fra de nuværende få hundrede meter fra kysten til 5 km rørføring ud i Øresund hvor strømforholdene er meget bedre. Således vil Køge kommune følge forslaget i DCE-rapporten fra AU (Stiig Markager) som kommunen selv har bestilt. Rapporten anbefaler at spildevand fra det nye påtænkte rensningsanlæg ved Avedøre Holme skal sendes 5 km ud i bugten for at optimere nedbrydning af de miljøfremmede stoffer fra spildevandet. Det vil sikre at de kystnære havområder ikke bliver så belastede af miljøgifte som pt. Dog skal bemærkes at DN generelt ikke bryder sig om begrebet blandingszoner, da stofferne jo stadig vil ende i havet uanset at de fortyndes. Men hvis de sendes ud i området hvor strømmen er stærkere, bliver koncentrationen mindre og muligheden for nedbrydning større.

Vi vil også lige nævne en specifik afgørelse fra kommunen. Den har i mange år ligget DN Køge meget på sinde. Det drejer sig om forvaltningens **afgørelse om offentlighedens adgang til området ved Glentehøj og udsætning af ænder i de 4 søer**. Køge Kommune vurderer således, at offentligheden har adgang til grusgravsområdet med hjemmel i naturbeskyttelseslovens §§ 24 og 26, og at det dermed ikke er tilladt at hindre eller besværliggøre denne færdsel.

Vedr. Udsættelse af ænder. Fremover må der kun udsættes "29" ænder i sø 3 i overensstemmelse med jagtloven og der må ikke blive fodret i tilknytning til søen, derudover må der hverken foregå udsætninger af ællinger eller fodres i de øvrige søer i området. Sidstnævnte kan forhåbentlig forbedre levevilkårene for markfirben populationen i området. Tak til Steffen Bagger Sørensen fra forvaltningen for en yderst grundig sagsbehandling.

Der har været en del **borgerhenvendelser** vedr. diverse muligvis problematiske sager for naturen i kommunen. En del af henvendelserne bærer præg af at DN's omdømme skal afhjælpe helt personlige problemstillinger og ikke så meget varetage naturmæssige hensyn. Dog er et par stykker vedr. overskridelse af åbeskyttelseslinjen og §3 område blevet adresseret. Ønskerne på en del sager var problemstillinger vedr. påvirkning af flagermus ved flytning af Køge festuge til fra torvet til byparken samt etablering af bebyggelse på hjørnet af Københavnsvej og Stensbjergvej med potentiel negativ indflydelse på flagermusenes levesteder. Det samme gør sig gældende ved to byggesager i Borup. DN Køge er obs på problemstillingerne men ofte må vi afvente evt. klage til sagerne fra forvaltningens side er lagt ud i offentlig høring.

En lille positiv sag som skal nævnes her ved årsafslutningen, er udviklingen af Ringplettet gøgeurt på Søndre Strand. Forvaltningens initiativ med afgræsning af et stykke af engen har haft en yderst positiv effekt på udbredelsen og antallet af eksemplarer på strandengen. I år blev der observeret flere hundrede blomstrende orkideer og på mange flere lokaliteter end de seneste år. Så det kan betale sig at gøre en indsats også selvom området ikke hører til en stor sammenhængende naturkorridor. Samtidig har afgræsningen af området også positiv indflydelse på den øvrige flora. Der er mange flere arter i det tidlige forår sammenlignet med de nærliggende græsarealer.

Afslutning

Et lille opråb.

Vi er en lille flok, der driver værket her i DN Køge i det daglige. Vi kunne rigtig godt bruge nogle flere kræfter. Personer der har lyst til at give en hånd som aktive. Det kan med hjælp til enkelte events, stå for hjemmeside, være arme og ben, være med ved børneaktiviteter/vandaktiviteter eller være med til

gennemgang af miljøgodkendelse/nye lokalplaner eller andre sager af naturmæssig karakter som kunne have interesse.

Det var året der gik. Måske er noget glemt, men jeg synes at vi har haft et aktivt år – som vi kan være stolte af. Vi har i hvert fald forsøgt at gøre en forskel og tale naturen, klimaet og miljøets sag. Der er etableret nye gode samarbejder på tværs af interesseområder. Det håber vi forsætter næste år/periode, så naturen i Køge kommune kan få bedre eller bedst mulige forhold. Sidste medlemsopgørelse viser at der i år er tilkommet 11 flere medlemmer i DN-Køge. Dejligt 😊 Vi er nu i alt 1324 medlemmer.

#

PBV Formand Birgit Mindegaard